
KDYŽ HODNĚ ZNAMENÁ MÉNĚ

KRITICKY O DVOU „SEVERSKÝCH“ DETEKTIVKÁCH
FRANTIŠKA ŠMEHLÍKA

PETR HRTÁNEK

WHEN MUCH MEANS LESS: CRITICAL REVIEWS OF TWO „NORDIC NOIR“ NOVELS BY
FRANTIŠEK ŠMEHLÍK

This article deals with two crime fiction books by František Šmehlík: the novel *Slyšet jeleny zpívat* (To Hear the Deer Sing, 2021) and the novel *Šelma* (The Beast, 2022). The critical reviewing especially focuses on the problem of transposition and modification of the “nordic noir” narrative model (typical settings, plots, characters) to the Czech fiction.

Keywords: Czech crime fiction; detective story; Nordic Noir; František Šmehlík; novels

Postupnou emancipaci populárních žánrů a jejich sbližování s vysokou literaturou lze v tuzemsku nejlépe pozorovat na detektivní próze. Kromě toho, že se psaní detektivních příběhů už dříve příležitostně věnovali i někteří „kanoničtí“ autoři (viz Mocná 2004, 110–113 nebo Šidák 2013, 215), se směrem k současnosti objevují též spisovatelé, kteří se sice specializují přímo na detektivky, ale už je často nepojímají jako jednorázové zábavné čtivo a pokoušejí se – stejně jako je tomu v zahraniční žánrové tvorbě – o různé tematické přesahy, aktualizace a subžánrové inovace (srov. Jareš – Mandys 2019, 426), tedy tak trochu v duchu známého výroku, že „[t]en, kdo chce ‚vylepšit‘ detektivní román, píše ‚literaturu‘, nikoli detektivku“ (Todorov 2000, 101).⁽¹⁾ Zároveň se rozšiřuje okruh čtenářů, kteří vyhledávají

1 Pro Tzvetana Todorova to však není primárně otázka umělecké kvality, ale rozdílné poetiky.

detektivky nejen za účelem pouhé rekreační napínavé četby, nýbrž s jistými intelektuálními nároky a očekáváními (srov. Jareš – Mandys 2019, 424–425), přinejmenším že vypravěčsky a stylisticky suverénně zvládnutý příběh s důmyslně vystavěnou záhadou zločinu nabídne i závažnější významové vrstvy.⁽²⁾

Tyto kvalitativní proměny a hodnotové posuny detektivní prózy (případně některých jiných populárních žánrů) se samozřejmě promítají do současného „cenového provozu“. Autoři a vydavatelé detektivek se už delší dobu nespokojují se zavedenými výhradně žánrovými cenami⁽³⁾ a běžně vstupují do konkurenční soutěže prózy jako takové v rámci otevřených (a více medializovaných) literárních cen. Pomyslný nominační souboj sice už dnes nemusí být pro detektivky předem ztracen, ale přece jen ho stále ovlivňuje povědomí o tradičním rozlišování vysoké a nízké kultury. Tento hendikep si zřejmě uvědomovali také pořadatelé Magnesie Litery, když se rozhodli reagovat na vysokou produktivitu a čtenářskou oblíbenost populární literatury a pro knihy vydané v roce 2022 zavedli loni tři nové, ovšem opět výlučně žánrové kategorie: Literu za fantastiku, za humoristickou knihu a za detektivku.⁽⁴⁾

Historicky prvním vítězem Litery za detektivku se stal román Františka Šmehlíka *Šelma* (Argo 2022). Porota přitom ve svém zdůvodnění uvedla, že „František Šmehlík vytvořil seversky laděnou detektivku s prvky politického thrilleru, který neztrácí od začátku nasazené tempo a graduje několika překvapivými odhaleními. Román vyniká kromě jiného zajímavě vykreslenou postavou olomoucké vyšetřovatelky Laury Ara i střizlivě popsanou prací policie“ (citováno dle Zavřelová 2023).

Je nasnadě, že po vstupu takzvané severské krimi do edičních plánů našich nakladatelství v první dekádě tohoto století (podrobněji

2 Vzájemné prostupování detektivního žánru a umělecky náročnější prózy se samozřejmě neomezuje na českou beletrii (srov. například Hilský 1992, 167–168).

3 Viz například Cenu Jiřího Marka udělovanou od roku 1996 českou sekci AIEP, tj. Mezinárodní asociace autorů detektivní literatury.

4 Zdá se, že úplné „rovnoprávnosti“ se uvedené žánry dočkaly až v roce 2024, kdy vítězové těchto tří kategorií byli poprvé vyhlášeni během hlavního ceremoniálu.

viz Jareš – Mandys 2019, 424–426) a následné mohutné a stále vzedmuté vlně její popularity⁽⁵⁾ nenechaly na sebe dlouho čekat ani pokusy o domácí mutace a modifikace čtenářsky úspěšného „severského“ modelu. Dokladem je už Šmehlíkova románová prvotina⁽⁶⁾ *Slyšet jeleny zpívat* (2021), kterou recenze charakterizovaly mimo jiné jako „seversky mrazivú krimi“ (Soldán 2021), čemuž nahrávalo zejména umístění děje do zapadlé beskydské osady, kde je jednoho podzimního rána nalezeno zohavené tělo uškrcené dívky. Podobně ve druhém, Literou oceněném románu je děj situován převážně do chladných severomoravských plenérů, tentokrát je ale řáděním bestiálního vraha ochromeno sněhem pokryté Šumpersko.

Pokusy o přesazení severského detektivního schématu⁽⁷⁾ do našeho prostředí nemusejí být nutně nezdařilé, koneckonců Šmehlíkovy romány ukazují, že tuzemské pohraniční lokace mohou poskytovat nadmíru výživný substrát, neboť nefrekventovaná, odloučená místa „na okrajích“ (v doslovném i metaforickém smyslu) přitahují všelijak postižené a zdevastované lidské osudy už ze své geomorfologické podstaty. Navíc hornaté prostředí na zeměpisné i společenské periferii se pro utváření příznačně mrazivého a ponurého fikčního světa nabízí také tím, že soužití je zde mnohem hlouběji a trvaleji poznamenáváno jak stíny minulosti, tak předsudečnou temnotou

5 Záhy ji přizívovaly filmové adaptace literárních předloh (triptych Stiega Larssona *Milénium* byl postupně mezi léty 2009 a 2018 zfilmován v různých koprodukcích hned dvakrát) a také původní filmy a televizní seriály točené v duchu poetiky severské krimi: například švédsko-dánsko-německý seriál *Most* (Bron, 1.–4. série v letech 2011–2018) nebo jeho německo-rakouská variace *Průsmyk* (Der Pass, 1.–3. série v letech 2019–2023).

6 František Šmehlík (nar. 1995) knižně debutoval souborem fantastických (převážně hororových) povídek *Temné znamení* (2015).

7 Takzvanou „severskou krimi“ (v angličtině často jako „Nordic Noir“) charakterizuje kromě skandinávského původu autorů také typický repertoár tematických prvků a tvůrčích postupů (byť v jednotlivých dílech dávkovaných s různou mírou a intenzitou): zločin mívá extrémně brutální podobu, dochází k němu převážně v chladných a setmělých exteriérech, pro styl vypravování je příznačná strohost výrazu, příběh vyšetřování souběžně kriticky reflektuje ekonomické, politické, sociální pozadí moderní společnosti apod. – za zakladatele tradice takto pojmávané crime fiction bývá přitom považována švédská autorská dvojice Maj Sjöwallová a Per Wahlöö (srov. například Holmberg 2014, 23–24 nebo Sýkora et al. 2012, 153–154; též Jareš – Mandys 2019, 425–426).

přítomnosti – kupříkladu ve vztazích mezi zemitými starousedlíky a „naplaveninami“ z měst, mezi generacemi nebo etniky (hlavním podezřelým ve *Slyšet jeleny zpívat* se takřka automaticky stává romský mladík). Ostatně František Šmehlík není zdaleka jediným českým autorem, který zločince nechává úřadovat zrovna v příhraničních oblastech se svérázným mentálním a sociokulturním (také národnostním či nářečním) ustrojením zdejšího obyvatelstva.⁽⁸⁾

Působivost soumravně bezútěšných a mlhavých scénérií a vůbec zobrazeného prostředí se v obou Šmehlíkových románech zakládá na autorově důvěrné znalosti místních reálií⁽⁹⁾ a zároveň na obeznamosti s typickou atmosférou severské krimi. Ostatně texty obou knih se na některé zahraniční reprezentanty tohoto subžánru víceméně nepokrytě odvolávají: ve *Slyšet jeleny zpívat* se jedna z postav příležitostně zmiňuje o ikonické hrdince Stiega Larssona ze slavné série *Milénium*, v *Šelmě* se zase při několika příležitostech hovoří o „švédských thrillerech“, přičemž její protagonistka, olomoucká policistka Laura Ara, nezapře povahovou spřízněnost s hrdiny severské krimi, zvláště s autistickou hrdinkou švédsko-dánského seriálu *Most*, což místy registruje také Lauřino okolí.

Klonování charakterových typů – ať už přiznané, či nikoli – není zrovna v detektivním žánru samo o sobě něco neobvyklého. Jenomže v případě Šmehlíkovy variace na postavu Sagy Norén se zdá, že nedostatek empatie, absence emocí a vůbec problémy s mezilidskými kontakty coby následek traumat z dětství mají v povahopise jeho sociopatky především ornamentální funkci, neboť jejich „dějotvornost“ i psychologická prokreslenost jsou minimální (ačkoli se nás pedofilní příběhová linka snaží přesvědčit o opaku). Zkrátka je až moc vidět, že autor svou protagonistku tvoří podle mustru severské krimi, kde

8 Za všechny připomeňme dalšího detektivkáře z „posádky“ Arga Petra Sagitariuse, který příběhy série *Trujkunt* (ve slezském dialektu „trojúhelník“) situuje na česko-polsko-slovenské pomezí.

9 František Šmehlík se narodil v Ostravě, vyrůstal v Šumperku, v současnosti žije v Olomouci.

je vyšetřovatel málem povinně tak či onak psychicky a/nebo sociálně vyšinitý (fakt, že text své předlohy nepřímou přiznává, na tom nic nemění). A aby toho snad nebylo málo, Lauřinu „jinakost“ ještě zvýrazňuje podivná záliba v šachových partiích a zčásti nečeský původ a exotické jméno; těžko říci, jestli „ptačí“ příjmení vyšetřovatelky má být i narážkou na komisařku *Výrovou* z knih zkušenějšího olomouckého detektivkáře Michala Sýkory. Každopádně na rozdíl od jeho „Velké Sovy“ se protagonistka *Šelmy* ve výsledku blíží spíše nechtěné karikatuře, což se týká i několika dalších Šmehlíkových postav, bez ohledu na to, jak moc spleťtým životopisem nebo komplikovaným soukromím jsou obdařeny.

Úvodní medailonek Františka Šmehlíka na webových stránkách jeho domovského nakladatelství mimo jiné uvádí, že „[j]eho detektivní romány se vyznačují smyslem pro propracovanou zápletku, psychologii jednotlivých postav a přesah k jiným literárním žánrům“. Nejméně pochybností vyvolává poslední charakteristika Šmehlíkova rukopisu – již v románu *Slyšet jeleny zpívat* nacházeli kritikové náběhy k jiným žánrům či rovnou žánrové průniky (Jiroušek 2022; Horák 2022), ačkoli jeho pevnou syžetovou páteří je klasické detektivní *whodunit*, využívající tentokrát staré prostorové schéma *country-house mystery* (srov. Sýkora et al. 2012, 20): víceméně izolovaným mikrosvětlem je výše zmiňovaná horská osada, kde policisté celkem rutinně hledají a nacházejí stopy a kde také shromažďují a konfrontují výpovědi místních, kteří z různých soukromých důvodů leccos zatajují nebo zkreslují. Indicie celkem jednoznačně (avšak mylně) ukazují na hlavního podezřelého bez alibi, ale naštěstí intuice i osobní citová zainteresovanost přiměje dva ostravské kriminalisty, aby na vlastní pěst dál rozplétali vztahovou pavučinu zdejší komunity, takže nakonec je skutečný zločinec přeci jen identifikován.

Oproti tomu román *Šelma onen* „přesah k jiným literárním žánrům“ přímo demonstruje od prvních stránek. Líčení hledání sériového vraha, které se v gesci týmu olomouckých kriminalistů mnohem více přibližuje žánrové variantě zvané *police procedural* (srov. Sýkora

et al. 2012, 19–21), totiž okamžitě začne protínat linie politického thrilleru, protože v pozadí vyšetřování bobtná vládní krize, inspirovaná autentickými kauzami, mj. známými a dodnes živými skandály s korupčním propojením politiky a byznysu nebo zneužíváním tajných služeb; předlohou zřejmě také byl nedávný slovenský případ nájemné vraždy novináře a jeho partnerky. Dvě dějová vlákna – kriminální a společenské – se neustále potkávají, prolétají a uzlí,⁽¹⁰⁾ průběh vyšetřování a politické peripetie nejsou podávány lineárně a souvisle, ale v kratších kapitolách střídavě sledujících paralelní počínání hned několika aktérů. Do tohoto propletence vstupují ještě retrospektivní kapitoly, které rozkrývají několikanásobný traumatizující zrod sadistického monstra a jeho postupné duševní (de)formování. Takové kompoziční řešení románu sice může zpočátku působit poněkud nepřehledně, ale je jasné, že se dílčí epizody jednotlivých kapitol budou postupně skládat a propojovat. Problematická je ale vnitřní soudržnost takto vznikajícího celku, především soudržnost fabule detektivního příběhu, přičemž jejími nejslabšími momenty jsou výše deklarované „propracované zápletky“. To, že více než propracovaně působí vykonstruovaně a překombinovaně, vnímali už recenzenti románu *Slyšet jeleny zpívat* (srov. Slouková Recová 2021; Stejskalová 2021; Horák 2022 nebo Jiroušek 2022), jejich nedůvěru vyvolávalo hlavně nahromadění abnormalit a podivností na katastrofu jedné malé osady. Koneckonců i v osobnosti a počínání ústředního padoucha se setkává přehnané množství motivů: je nejen vrahem, únoscem a kanibalem, ale též pašerákem drog, hackerem, vyšinutým otcem, homosexuálem trpícím oidipovským komplexem, samozvaným mesiášem, maskovaným konspirátorem. A ke všemu nakonec vyjde najevo, že je také nepřiznaným nemanželským potomkem šéfa ostravské mordparty.

10 Propojování světa zločinu a vysoké politiky je dalším běžným rysem severské krimi, viz mj. dánský seriál *Zločin* (Forbrydelsen, tři série v letech 2007–2012).

Připomeňme, že detektivní próza severského střihu má typicky ambici být rovněž syrově kritickým zrcadlem soudobé společnosti.⁽¹¹⁾ Literární účinek a relevance výsledné sociologicko-psychologické kolektivní reflexe jsou však podmíněny tím, že se představený fikční svět vyznačuje – přes veškerou hypertrofovanou bizarnost a brutalitu zobrazeného násilí – maximální realističností, uvěřitelností, přesvědčivostí, a to nejen pokud jde o vylíčené prostředí, ale také o příběh sám. Společenskokritická intence evidentně nechybí ani Šmehlíkovým románům, ale je rozmělněována tím, že autor podmínku věrohodnosti příběhu moc nerespektoval. Zvláště děj *Šelmy* je nesen řadou vyloženě nepravděpodobných situací, událostí odporujících logice, nepochopitelných pohnutek a iracionálních jednání. Pár příkladů: Pachatel – sice nevyzpytatelný psychopat, ale zároveň bývalý tajný operativce střežící si nyní své civilní inkognito – si bůhvíproč přibere k úvodní vraždě (neozbrojeného) mladého páru ještě komplice, svého někdejšího studenta a syna policisty (!), kterého ke všemu nechává naživu, i když tím riskuje brzké odhalení. Ve fikčním světě Šmehlíkova románu jsou navíc státní instituce natolik benevolentní, že se členem diplomatického sboru a zpravodajských služeb klidně může stát jedinec, který prošel diagnostickými ústavy, byl léčen s různými psychickými poruchami, a dokonce byl vyšetřován coby podezřelý z vraždy. Podobně nevěrohodně vyznívá situace, kdy pravou identitu vraždící bestie prozradí policistům sám prezident České republiky, protože se s vrahem osobně zná z dřívějšího diplomatického angažmá.

Nevěrohodnost zápletek a krkolomnost zvrátů je v obou románech ještě umocněna tím, že si autor v režii příběhu několikrát vypomáhá náhodami, kupříkladu v podobě zásadního objevu, který učiní pejskař, respektive jeho čtyřnohý mazlíček během procházky – tento motiv Šmehlík používá prakticky shodně v obou románech a v *Šelmě* hned dvakrát (s nadsázkou řečeno, kdyby v českých zemích bylo méně milovníků psů, vyšetřování zločinů by se zřídka kdy dobralo úspěšného

11 Tím se výrazně odlišuje od klasických detektivek „zlaté éry“ žánru (srov. Hilský 1992, 165).

konce). Jistě, ani v našem reálném životě nebývá o náhody a opaku-
jící se situace nouze, nicméně „monotónnost metody“⁽¹²⁾ spočívající
v několikerém porušení šestého pravidla Ronalda Knoxe (využití ná-
hody) vyznívá i v české verzi skandinávských detektivek nikoli jako
autentifikační prvek, ale jako fabulační bezradnost. K autentičnosti
pak rozhodně nepřispívají ani občasné věcné chyby: ve fikčním svě-
tě Šmehlíkova románu zapne před poradou vyšetřovatelka dálkovým
ovladačem „procesor“ (srov. Šmehlík 2022, 86), zatímco ve skuteč-
nosti by takto zapnula nejspíš *projektor*, podobně v aktuálním světě
nelze počet legálně vlastněných zbraní vyčíst ze „zbrojního průkazu“
(srov. *ibid.*, 188), ale z *centrálního registru*, a obvinění, jímž by „sku-
tečná“ Laura Ara vyhrožovala, by se netýkalo „nedobrovolného držení
zbraně“ (srov. *ibid.*, 218), nýbrž *nedovoleného ozbrojování*. Jsou to sa-
mozřejmě terminologické drobnosti, jenže u románu, který dle hod-
nocení poroty Magnesie Litery vyniká kromě jiného „střízlivě popsá-
nou prací policie“ (viz citát výše), je pominout zkrátka nelze. Nemluvě
o tom, že právě ve Šmehlíkově prezentaci kriminalistické práce by od-
borník nejspíš našel nejeden lapsus (třeba když si olomoučtí policisté
zaletí do Chorvatska poklábosit s kápem zdejší mafie, neboť zcela váž-
ně předpokládají, že jim s vyšetřováním pomůže).

V závěrečném poděkování v románu *Šelma* nezapomněl Šmehlík
ani na pedagogy olomoucké bohemistiky, „kde učí rozumět magii“
(*ibid.*, 515). Rozvinu tuto vzletnou metaforu do neobjevného konsta-
tování, že účinnost detektivních lektvarů nespočívá ve velkém objemu
mnoha efektních a pikantních přísad, ale v přesném, obvykle spíše ho-
meopatickém dávkování pečlivě vybraných ingrediencí. Jinými slovy,
pro působnost kouzla detektivky platí ono otřepané „méně znamená
více“, čehož se ale Šmehlík zrovna nedrží. Opět to zmiňovali už někteří
recenzenti románu *Slyšet jeleny zpívat* (Stejskalová 2022; Slouková
Recová 2021), avšak pro *Šelmu* to platí dvojnásob, viz jen přepestrou

12 Těžko být u současných detektivek shovívavý k jevu, který Viktor Šklovskij postřehl
už v příbězích A. C. Doyla (srov. Šklovskij 2003, 121–123), tedy už v samé prehistorii vývo-
je tohoto žánru.

paletu jejích postav: sériový vrah, zkorumpovaní politici, arogantní zbohatlík, magnát (s výmluvným jménem Robert Jánošík) deroucí se k moci, investigativní novinář, současní i bývalí důstojníci tajných služeb, profesionální zabiják, balkánští mafiáni, čeští mafiáni, asistentky, prostitutky, manipulovatelní studenti, nešťastně zamilovaní studenti, slabošský premiér a jeho femme fatale, slizký pedofil, sexy džudista, sexy policistka a jiní Lauřini kolegové s různým podílem sympatií a antipatií, nepřijemní nadřizení, přející nadřizení, nezbytný psycholog-profiler (který však v Lauřině případu zas tak moc neprofiluje). Výčet letmo vybraných aktérů snad dostatečně naznačuje, že Šmehlíkův román je dějově přebujelý, motivicky přeexponovaný opus, do něhož navíc autor občas sází docela laciné, téměř brakové efekty – za všechny lze zmínit portrét „záhadně“ propojující osudy vyšetřovatelky a první oběti (což ale v příběhu žádný význam nemá), nebo tajný dívčí deníček (upozorňují, že Šmehlík toto exemplární klišé nijak neparoduje ani neironizuje) popisující erotický vztah mezi vrahem a mladičkou dcerou jednoho z policistů, přičemž jejich hrátky vyústí v prozatím skrývané těhotenství. A zřejmě aby text získal ještě kýžený intelektuální rozměr, obsahuje také příležitostné zmínky o českých literátech, mj. v úvahách premiérovy manželky, která je shodou okolností nejen dávnou známou nyní hledané vraždící zrůdy, ale rovněž pisatelkou bestsellerů. Takže není divu, že se jí hlavou honí kromě filozofujících sentencí typu „Celý její život je jeden velký zbabraný rukopis, který nakonec každé nakladatelství odmítne vydat“ (Šmehlík 2022, 381) také například „neotřelé“ reminiscence na Jana Balabána, který „uvědomuje si svou genialitu, sotva mu ušmikli pupeční šňůru, sbalil svoje dupačky a utekl do černé Ostravy“ (Šmehlík 2022, 323). Ve *Slyšet jeleny zpívat* je podobně samoučelnou a rádoby intelektuální ozdůbkou „nenápadně“ zakomponovaná parafráze báje o Marsyovi, případně snad též ozvěny jiných antických mýtů (srov. Jiroušek 2022).⁽¹³⁾

13 Je otázkou, jestli Martin Jiroušek ve své kritice opravdu ve Šmehlíkově knize slyší „antický zpěv z říše zvířat“, anebo ho spíše slyšet chce.

Přirozeně nechci staromilecky volat po návratu *zlaté éry* žánru, kdy se detektivní příběh podobal šachové partii (srov. Sýkora et al. 2012, 17–19 nebo Mocná 2004, 108) s víceméně předepsaným zahájením, ale dramatickým průběhem a překvapivým logickým vyústěním. Přesto bych řekl, že se bez tohoto osvědčeného elementárního půdorysu dobrá detektivka neobejde ani dnes a je celkem lhostejné, jestli šachovnici vyrobili ve Skandinávii a její pole jsou chladně temná, respektive sněhově bílá. František Šmehlík se ovšem způsobem, jakým rozehrál dva dosavadní „severské gambity“, dost podobá protagonistce svého oceněného románu: Laura Ara sice zná pravidla královské hry, snadno se učí kombinace tahů a dokáže si přehrát slavná utkání, ale sama šachy hrát neumí, protože jejich systém a ani krásu vlastně nechápe.

V souvislosti s vítězstvím Šmehlíkovy *Šelmy* v Magnesii Liteře za detektivku se tak nakonec sama nabízí otázka, zda zavedení speciálních žánrových kategorií v rámci nejsledovanější literární ceny není paradoxně ku škodě věci, zda „pozitivní diskriminace“ vybraných populárních žánrů, a tudíž snadnější cesta jejich autorů k nominacím a eventuálně vítězstvím nebude spíše brzdou kvalitativního progressu původní české žánrové literatury. Je bez diskusí, že oceněný Šmehlíkův román by v tradiční hlavní kategorii prózy neobstál, a bez ohledu na to, že je to detektivka, by v ní nejspíš nedosáhl ani na širší nominaci. Byl by to každopádně mnohem průkaznější ukazatel jeho literární hodnoty.

doc. PhDr. Petr Hrtánek, Ph.D.

Katedra české literatury a literární vědy
Filozofická fakulta Ostravské univerzity

Reální 5

701 03 Ostrava

petr.hrtanek@osu.cz

CC BY-SA 4.0.

LITERATURA

- Hilský, Martin. 1992. „Proměny detektivky: Ruth Rendellová, P. D. Jamesová.“ In *Současný britský román*. Martin Hilský. Praha: H&H, s. 164–168.
- Holmberg, John-Henri. 2014. „Úvod.“ In *Temnější odstíny Švédska*. John-Henri Holmberg. Přel. Azita Haidarová. Brno: Host, s. 9–30.
- Horák, Viktor. 2022. „Beskydská samota jako místo činu.“ In *Kulturní noviny* 4(4), 14. 2. 2022. <https://www.kulturni-noviny.cz/nezavisle-vydavatelске-a-medialni-druzstvo/archiv/online/2022/04-2022/beskydska-samota-jako-misto-cinu> (přístup 1. 3. 2024).
- Jareš, Michal – Mandys, Pavel. 2019. *Dějiny české detektivky*. Praha: Paseka.
- Jiroušek, Martin. 2022. „Antický zpěv z říše zvířat.“ In *Protimluv* 21(1), s. 71–72.
- Mocná, Dagmar. 2004. „Detektivka.“ In *Encyklopedie literárních žánrů*. Dagmar Mocná – Josef Peterka et al. Praha – Litomyšl: Paseka, s. 106–114.
- Slouková Recová, Daniela. 2021. „Řev jelenů z Beskyd.“ In *Vaše Literatura* 10. 6. 2021. <https://www.vaseliteratura.cz/pro-dospELE/7762-slyset-jeleny-zpivat> (přístup 1. 3. 2024).
- Soldán, Artúr. 2021. „Slyšet jeleny zpívat (František Šmehlík).“ In *Centrum Detektivky* 23. 4. 2021. <https://www.centrum-detektivky.cz/recenze/slyset-jeleny-zpivat-frantisek-smehlik> (přístup 1. 3. 2024).
- Stejskalová, Anna. 2021. „Krvavé Beskydy.“ In *Týdeník Rozhlas* 31(37), s. 20.
- Sýkora, Michal et al. 2012. *Britské detektivky: od románu k televizní sérii*. Olomouc: Univerzita Palackého.
- Šidák, Pavel. 2013. *Úvod do studia genologie: teorie literárního žánru a žánrová krajina*. Praha: Akropolis.
- Šklovskij, Viktor. 2003. *Teorie prózy*. Přel. Bohumil Mathesius. Praha: Akropolis.
- Šmehlík, František. 2021. *Slyšet jeleny zpívat*. Praha: Argo.
- Šmehlík, František. 2022. *Šelma*. Praha: Argo.
- Todorov, Tzvetan. 2000. *Poetika prózy*. Přel. Jiří Pelán a Libuše Valentová. Praha: Triáda.

Zavřelová, Monika. 2023. „Žánrové ceny Magnesia Litera získala Geislerová i Šmehlík.“ In *iDnes.cz*, 16. 4. 2023. https://www.idnes.cz/kultura/literatura/magnesia-litera-zanrove-ceny.A230416_174506_literatura_kiz (přístup 1. 3. 2024).